

CODE B

Instructions : All the questions are compulsory.

Multiple Choice Questions

20

- समाहारः _____।
(A) उदात्तः (B) स्वरितः (C) अनुदात्तः (D) संज्ञा
..... वासिका मूहं गच्छति ।
(A) कम्पमानम् (B) कम्पमानः (C) कम्पमानैः (D) कम्पमाना
- 3 वरदराजाचार्यस्य कः समयः ?
(A) 1605-1655 (B) 1612-1652 (C) 1640-1690 (D) 1601-1650
- 4 उच्चारणे बाह्यप्रयत्नः कतिविधः?
(A) पञ्च (B) दश (C) द्वादश (D) एकादश
- 5 घवर्गस्य उच्चारणं स्थानं वर्तते?
(A) तालु (B) कण्ठः (C) मूर्ध्ना (D) जिह्वा
- 6 प्र + दा + म्यप् = ... ।
(A) प्रदाय (B) प्रदे (C) प्रदत्तः (D) प्रदत्वा
- 7 वरदराजाचार्यस्य पितुः नाम किम् ?
(A) चन्द्रदासः (B) दुर्गातनयः (C) चन्द्रदासः (D) रामदासः
- 8 आयुषः रक्षार्थं..... मुहूर्तं उतिष्ठेत् ।
(A) ब्राह्मे (B) ब्राह्मस्य (C) ब्राह्म (D) ब्रह्मात्
- 9 कृदन्तस्य का संज्ञा ?
(A) धातुः (B) संयोगः (C) प्रत्ययः (D) प्रतिपदिकः
- 10 'शान्त्वं प्रत्ययस्य' उदाहरणं अस्ति
(A) पठित्वा (B) भूतवान् (C) संवमानः (D) समर्प्य
- 11 वर्णाणां प्रथम-मूर्ध्ना-पञ्चमा यणः.....।
(A) अधोषाः (B) महाप्राणाः (C) अल्पप्राणाः (D) घोषाः
- 12 .....सह अन्वितं कारकं कथ्यते
(A) क्रियया (B) सम्प्रदानेन (C) विशेषेण (D) कर्तृपदेन
- 13 'कर्मकारक' विधायकम् मूहम् अस्ति-
(A) साधकतमम् (B) कर्तुरीप्सिततमम् (C) कर्तृकरणयोः (D) घतुर्थी संग्राहने
- 14 अधिबसति..... हरिः ।
(A) वैकुण्ठाय (B) वैकुण्ठस्य (C) वैकुण्ठे (D) वैकुण्ठे
- 15 विषमः अग्निः अत्र विशेष्य किम् ?
(A) विषमः (B) अग्निः (C) विषमः अग्निः (D) कोऽपि नास्ति
- 16 'क्त प्रत्ययस्य' उदाहरणं अस्ति
(A) भूतवान् (B) संवमानः (C) पठित्वा (D) पठितः
रणाम् आश्रयन्तरप्रयत्नं किम् ?
(A) संवृतम् (B) विवृतं (C) ईषत्स्पृष्टम् (D) स्पृष्टम्

Seat No. 10432

- 18 ..... विवाराः श्वासा अपोषाश्च ।
(A) अच् (B) हर् (C) खर् (D) हल्
- 19 आयुषः वेदः आयुर्वेदः ज्ञातव्यः इति.....जनाः मन्यन्ते ।
(A) कुशायाः (B) कुशायेषु (C) कुशायं (D) कुशाया
- 20 माहेश्वरसूत्रेषु अन्तिमवर्णस्य संज्ञा का भवति ?
(A) गुण संज्ञा (B) लोप संज्ञा (C) इत् संज्ञा (D) वृद्धि संज्ञा

AU 2020

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR

AYURVEDACHARYA-(B. A. M. S.) EXAMINATION

FIRST PROFESSIONAL EXAMINATION : JANUARY-2024

SANSKRITAM EVAM AYURVED ITHIHAS - I

Date: 01/02/2024

Thursday

Time :- 9:51 a.m. to 12:30 p.m.

Marks : 80

Instructions : All the questions are compulsory.

40

2. Short Answer Questions

- (1) १ अधोदत्ताणां पदानां कल्पिं कृत्वा वा योजयित्वा लिखत । (1 MARK EACH)
- a. रामस्+यिनोति
b. ज्ञानेन्द्रियम्
c. तण्डुल+ओदनः
d. मधु+आजय
e. हृदये
- (2) अधोदत्ताणां पदानां विचित्राकार्यं समस्तपदं लिखत । (1 MARK EACH)
- a. पञ्चामृतम्
b. कृष्णशितः
c. शरणागतः
d. घोरमयम्
e. सहर्षम्
- (3) अधोदत्तः अन्वयवर्धः रिक्तस्थानं पूरयत । (1 MARK EACH)
(तव, अत्र, सर्वत्र, क्व, अन्यत्र)
- a. .... उपविष्ट, तत्रदानपथमि
b. कदापि ..... मा गच्छ ।
c. ईश्वरस्य सत्ता ..... अस्ति ।।
d. सः ..... निवसति ।
e. अयान् ..... गच्छति ?
- (4) अधोदत्ताणां पदानां अन्त-निष्पन्न-विभक्ति-वचनानि लिखत । (1 MARK EACH)
- a. गवा b. मत्त्वान् c. गुरुवः d. कतया e. जगति
- (5) उपसर्गान् स्वधास्येषु योजयत । (1 MARK EACH)
- a. ष b. अग्नि c. नित् d. अपि e. अत्र
- (6) अधोदत्तानि पदानि स्वधास्येषु योजयत । (1 MARK EACH)
- a. सर्वमनीषमनाम्
b. मधुरं मीजनं
c. कर्षणम्
d. मन्वा
e. विशतिः, वृक्षाः
- (7) अधोदत्ताणां पदानां मरुत-पद-पुरुष-वचनानि लिखत । (1 MARK EACH)
- a. अमरुत् b. वदेताम् c. समेषु d. पतन्तु e. पिबेद्यम्
- (8) अधोदत्ते श्लोके रेखांकितानां पदानां कारकसंबन्धं निरचयीकृत्वा तदनुसृत्य पदानां अर्थं लिखतु ।
(1 MARK EACH)
स्थापितं ससौकेन पिन्तायस्तेन ज्वरुदा ।
क्रातार्तनाऽथ मतेन इष्टः स्वप्नो निरर्थकः ॥
- a. स्थापितं b. ज्वरुदा c. क्रातार्तन d. मतेन e. स्वप्नो

3. Long Answer Questions

- (1) रेखाङ्कितेषु शब्दरूपेषु कारकम् अनुवृत्त्वं उचितं शब्दरूपं विनिर्णय्य वाक्ये योजयत ।
(2 MARK EACH)
- माता पुत्रात् स्निहयति ।
  - अर्जुनः धनुर्विद्यां निपुणः ।
  - बालस्य प्रभृति अहं चतुरः ।
  - गणेशेन मोदकः रोषते ।
  - विष्णोः स्वाहा - 4
- (2) अधोदत्तयोः श्लोकयोः रेखाङ्कितानां समस्तपदानां विवक्षितवाक्यं समासमाज्जा सह लिखत ।
(2 MARK EACH)
- विशेषाद्भक्तवृद्ध्युत्थान् रक्तस्रुतिविरचनैः ।
सांसवदपिभवान् रोगान् शस्त्रक्षाराग्निकर्म्मभिः ॥
स्यौत्थकारयपचारेणमेदोजादस्थिसंक्षयात् ।
जातान् क्षीरघृतैः तिक्तसंयुतैर्वस्तिभिस्तथा ॥
- रक्तस्रुतिविरचनैः
  - सांसवदपिभवान्
  - शस्त्रक्षाराग्निकर्म्मभिः ३०३
  - मेदोजाद
  - क्षीरघृतैः - ३२
- (3) अधोदत्तयोः श्लोकयोः रेखाङ्कितानां समस्तपदानां सम्यक् छित्वा सम्यक्सूत्राणि च लिखत ।
(2 MARK EACH)
- क्रियतेऽष्टावङ्गादयं नातिसंक्षेपविस्तरम् ।
कायबान्ग्रहोर्ध्वग्राह्यस्यदंष्ट्राजरावृषान् ॥
अष्टावङ्गाणि तस्याहुरिचिकित्सा येषु संश्रिता ।
वायुः पित्तं कफरयेति त्रयो दोषाः समासतः ॥
- क्रियतेऽष्टावङ्गादयं
  - नाति
  - ग्रहोर्ध्व
  - अष्टावङ्गाणि
  - कफरयेति
- (4) A. अधोदत्तस्य धातोः तद्यत्, तुमुन्, क्त्वा, क्तवत्, शतृ/शानच् प्रत्ययरूपाणि लिखत ।
(1 MARK EACH)
- शू (सप्तयाम्)
- B. वाक्यपरिवर्तनं कुरुत (1 MARK EACH)
- शिवः आपणं गच्छति ।
  - चित्रकारः चित्रं रचयति ।
  - मया विद्यालयः गम्यते ।
  - त्वं पुस्तकं पठसि ।
  - भक्तः देवान् प्रणमति ।